

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

جادوی شیاطین (قسمت پنجم)

شعر

(۱) شعر و نظم

قبل از ادامه بحث، یاد آوری میشود که متن شعر با متن منظوم فرق میکند. در این گفتارها؛ هدف ما نقد متن منظوم نیست؛ بلکه هدف نقد شعر است. شعر یعنی متنی که در حالت احساسات و یا خلسه و یا حائهای دیگر گفته شده باشد و یا این حالات را به خواننده القا کند. حتی یک فیلم و یک آهنگ هم میتواند چنین حالتی در انسان پدید آورند و در این حالت فیلم و آهنگ هم نوعی شعر به حساب میآیند. اما یک جمله منظوم که متن خاصی را بیان می کند؛ لزوما همیشه شعر نیست. مثلا شعر نو؛ منظوم نیست؛ اما جزو شعر بحساب میآید و بشدت در احساسات سروده شده است. حتی در بعضی زبانها؛ اساسا شعر منظوم زیاد کاربردی ندارد و بیشتر شعر را در حالت

نثر نوشته اند. از نظر قرآن شعر هر آنچیزی است که عقل و ذهن را بپوشاند. یک سوره بزرگ در قرآن به اسم شعراء آمده است ولی حتی یکبار از شعر و یا شاعر تمجید نشده است و در تمام موارد شعر در تقابل با وحی الهی آمده است. خدا در قرآن شاعر را تعریف میکند. میفرماید الشعراء يتبعهم الغاوون: شعرا کسانی هستند که گمراهان از آنان پیروی می کنند. این جمله کلام خداست و کسی نمیتواند آن را توجیه کند.

۲) سحر حلال و سحر حرام!

بیشتر شعرا معتقد به سحر حلال هستند. آنها اشعار خود را سحر حلال میدانند که اهل ذوق را حال به حال میکند و آنان را سحر میکند. شهریار می گوید که :

شعر فکر ظریف را گویند / نظم نغز و لطیف را گویند

شعر نظمی بود به سحر حلال / که کند اهل ذوق حال به حال

آنها معتقدند که بعضی اشعار سحر حلال هست و بعضی اشعار هم سحر حرام هستند. آنها فکر میکنند که دو ملک به نامهای هاروت و ماروت معلمان سحر بوده و به مردم سحر حلال یاد می داده اند! بیااید آیه مربوط به هاروت و ماروت را دقیقتر بخوانیم تا مشخص شود که فرشتگان اساسا هیچوقت سحر تعلیم نداده اند.

وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُو الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

و آنچه را که شیطانها در سلطنت سلیمان خوانده [و درس گرفته] بودند پیروی کردند و سلیمان کفر نورزید لیکن آن شیطان[صفت]ها به کفر گراییدند که به مردم سحر می آموختند و [نیز از] آنچه بر آن دو فرشته هاروت و ماروت در بابل فرو فرستاده شده بود [پیروی کردند] با اینکه آن دو [فرشته] هیچ کس را تعلیم نمیکردند مگر آنکه [قبلا به او] می گفتند ما [وسیله] آزمایشی [برای شما] هستیم پس زنهار کافر نشوی و[لی] آنها از آن دو [فرشته] چیزهایی می آموختند که به وسیله آن میان مرد و همسرش جدایی بیفکنند هر چند بدون فرمان خدا نمی توانستند به وسیله آن به احدی زیان برسانند و [خلاصه] چیزی می آموختند که برایشان زیان داشت و سودی بدیشان نمی رسانید و قطعا [یهودیان] دریافته بودند که هر کس خریدار این [متاع] باشد در آخرت بهره ای ندارد و ه که چه بد بود آنچه به جان خریدند اگر می دانستند (۱۰۲)

اما قطعا این آیه هیچوقت نمی گوید که هاروت و ماروت به مردم سحر را یاد میدادند. بلکه آیه دقیقا می فرماید که دو فرشته طریقه انجام جادو و سحرها توسط شیاطین را به مردم میگفتند تا که مردم تحت تاثیر آنها قرار نگیرند. خدا برای مردم بابل چندین فرشته نازل کرد تا که طریقه باطل کردن جادوها را به مردم یاد دهند. هاروت و ماروت دو فرشته بودند که به مردم طریقه باطل نمودن جادوها را یاد میدادند. آنچه که آنان به مردم یاد میدادند مراحل فریب شیطان بود. مثلا یک شعبده باز از داخل کلاه خالی یک خرگوش خارج میکند و بینندگان آن را باور میکنند و تحت تاثیر قرار می گیرند. اما اگر شما فن و فوت آن شعبده را بدانید؛ دیگر تحت تاثیر قرار نخواهید گرفت. زیرا شما به آن شعبده عالم هستید و دانش دارید. فرشتگان هم دقیقا مراحل

فریب شیطان را به مردم یاد میدادند و در نتیجه جادوی شیاطین باطل میشد. جادو یعنی عدم علم و دانش و جهالت. هر کجا ناآگاهی و جهالت باشد؛ جادو هم هست. فرشتگان مراحل سحر شیاطین را برای مردم توضیح میدادند و به نوعی داشتند راز شعبده بازی شیاطین را فاش میکردند و در نتیجه خودبخود جادوی شیاطین باطل میشد. اما متأسفانه بعضی از مردم از این مورد سوء استفاده کرده و آن مراحل را که فرشتگان به عنوان دانش و راز و رمز شیطان به آنها یاد میدادند؛ خودشان بکار میبردند و زندگی همدیگر را به هم میریختند. خدای مهربان هیچوقت به سحر متوسل نمیشود و هیچوقت از طریق ملائکَش به مردم سحر یاد نمی دهد. بنابراین سحر حلال بی معناست و اساساً سحر حلال نداریم و هر نوع سحری شیطانی است.

۳) قرآن در مورد شعرا چه میفرماید؟

تعریف شعر در قرآن کاملاً مشخص است. نظم بودن جملات و یا نثر بودن جملات در رتبه بندی شعر تاثیری ندارد. هر کدام از متنها، چه نظم باشد و یا نثر باشد؛ اگر در راستای تخیلات، توهمات، خلستگی و توقف فکر و ذهن و عقل باشد؛ شعر نامیده میشود. قرآن صراحتاً شعر را وحی شیطانی مینامد. وحی الهی و وحی شیطانی در آیات زیر از هم تفکیک شده اند.

هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ نَزَّلَ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢١﴾
آیا شما را خبر دهم که شیاطین بر چه کسی فرود می آیند (۲۲۱)

تَنْزَلُ عَلَى كُلِّ أَقَاكٍ أَنِيمِ ﴿٢٢٢﴾
بر هر دروغزن گناهکاری فرود می آیند (۲۲۲)

يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾
که [دزدانه] گوش فرا می دارند و بیشترشان دروغگویند (۲۲۳)

وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٤﴾
و شاعران را گمراهان پیروی می کنند (۲۲۴)

أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾
آیا ندیده ای که آنان در هر وادی سرگردانند (۲۲۵)

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾
و آنانند که چیزهایی می گویند که انجام نمی دهند (۲۲۶)

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ
الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

مگر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده و خدا را بسیار به یاد آورده و پس
از آنکه مورد ستم قرار گرفته اند یاری خواسته اند و کسانی که ستم کرده اند به زودی
خواهند دانست به کدام بازگشتگاه برخواهند گشت (۲۲۷)

شعرای عرب جاهلیت معتقد بوده اند که شعرشان را از یک شیطان الهام می گیرند
و حتی یکی از آنها میگوید که شیطان کلیه شاعران مونث است و استثناء شیطان او
مذکر است!

اِئِی و کل شاعر من البشر شیطانہ اُئشی و شیطانی ذکر

ترجمه: براستی که کل شاعران بشر، شیطانی مونث دارند و من شیطان مذکر دارم. حتی بعضی از آنها مثل اعشی میگویند که اسم شیطان او مسحله است و او این اشعار را به او الهام میکند. زرین کوب میگوید که یونانیان قدیم شعر را موهبت خدایان و سروشان مخصوص می دانستند.

شاعران به خیال خود به یک "من" برتر معتقد بوده اند که در وجود آنهاست و بیشتر اشعار را از آن "من" الهام گرفته اند. به اعتقاد مولوی، نوای این "من" است که بی اختیار، از سرنای وجود او بیرون می آید.

به حق آن لب شیرین که می دمی در من که اختیار ندارد به ناله این سرنا
ما چوناییم و نوا در ما زتوست ما چو کوهیم و صدا در ما زتوست

حافظ هم معتقد بوده است که اشعار او از کس دیگری است که در اندرون او جای دارد:

در اندرون من خسته دل ندانم کیست که من خموشم و او در فغان و در غوغاست

(۴) شیطان مونث

به زبان ساده تر؛ آنچه که از شعرا مانده است؛ بیشتر زایده تخیلات آنهاست و شاعر فقط نظم دهنده و گوینده است. نیمه پنهان شخصیت شاعران در شعرهایشان مربوط

به خودشان نیست و مربوط به شیطانی است که بر آنها مسلط است. مولوی احساس میکند که شعرهایش از درون خودش به او الهام میشود. این نکته بسیار مهمی است که شعرای ماهری مثل مولوی به آن اعتراف کرده اند.

ای که درون جان من تلقین شعرم می‌کنی گر تن زخم خامش کنم ترسم که فرمان بشکنم

یا حافظ از شخص سومی میگوید که شعرها را به او الهام میکند:

آن که در طرز غزل نکته به حافظ آموخت یار شیرین سخن نادره گفتار من است

بیشتر شعرای عرب و غیر عرب، بر **مونث** بودن الهام کننده معتقد بوده اند و البته شاید یک نکته را میتوان از این حرفها پیدا کرد و آن هم این است که شعر بیشتر از الهامات اجنه و شیاطین مونث است که بر انسان نازل میشود. در یونان باستان هم الهه شعر، مونث بوده است.

سقراط معتقد بوده است که شعر را خدای شعر و هنر به شاعران الهام میکند. حتی سقراط معتقد است که شاعران در یک خلسه و جذبه خاصی شعر میسرایند و بعد از بیرون آمدن از آن حالت؛ خودشان هم معنای شعرشان را درست درک نمی کنند و نمیتوانند دیگر شعر بگویند.

مولوی میگوید که:

تو مپندار که من شعر به خود میگویم تا که هشیارم و بیدار، یکی دم نزنم

بعضی از شعرا هم صراحتاً از زبان ابلیس سخنهایی گفته اند و به نوعی مظلومیت ابلیس را میخواهند نمایش دهند:

من ملک بودم و فردوس برین جایم بود / آدم آورد در این دیر خراب آبادم

یا شاعر عرب بشار بن برد میگوید:

ابلیس خیر من ایکم آدم فتنبها یا معشر الفجار

ابلیس من نار و آدم طینت والارض لا تسموا سمو النار

الهام شعر توسط شیاطین درست برخلاف نفخ روح خدا در بنی آدم است. در قرآن حتی یک آیه در مدح شعر ذکر نشده است و همگی آیاتی که کلمه شعر در آنهاست؛ مخالف شعرند و شعر را نوعی سحر میدانند. این مورد نمیتواند اتفاقی باشد.

(۵) گرایش به شیطان

خیلی از شعرا، با شیطان انس می گیرند:

آتش دوزخ باشد

شراب باشد

تو کنار من باشی

و شیطانی که گولمان بزند

شب که شد

از بام جهنم خودمان

بهشت دیگران را می بینیم...

یا بعضی از آنها معتقدند که سرپیچی از دستورات خدا باعث ایمنی از طرف شیطان میشود. این همان ایده ایزدیه و هندوها در مورد ملک طاووس و شیوا است. این ایده ها براحتی در اشعار بیان میشود.

راهی که راهزن زد یک چند امن باشد

ایمن شدم ز شیطان تا توبه را شکستم

جالب است که کسی از این اشعار ایراد نمی گیرد و در جواب میگویند که شعر است! انگار شعر یک دیوانه است که اختیارش دست خودش نیست. مولوی در مظلومیت

ابلیس میگوید؛ جوری که انگار شیطان پشیمان و مظلوم و ستم دیده است! مولوی چنان
از ابلیس صحبت میکند که آدمی حق را به ابلیس میدهد!!

گفت ما اول فرشته بوده ایم ** راه طاعت را به جان پیموده ایم
پیشهی اول کجا از دل رود ** مهر اول کی ز دل بیرون شود
در سفر گر روم بینی یا ختن ** از دل تو کی رود حب الوطن
ما هم از مستان این می بوده ایم ** عاشقان در گه وی بوده ایم
ناف ما بر مهر او بریده اند ** عشق او در جان ما کاریده اند
روز نیکو دیده ایم از روزگار ** آب رحمت خورده ایم اندر بهار
نه که ما را دست فضلش کاشته ست ** از عدم ما را نه او برداشته ست
ای بسا کز وی نوازش دیده ایم ** در گلستان رضا گردیده ایم
بر سر ما دست رحمت می نهاد ** چشمه های لطف از ما می گشاد
وقت طفلی ام که بودم شیر جو ** گاهوارم را که جنبانید او
از که خوردم شیر غیر شیر او ** کی مرا پرورد جز تدبیر او

اصل نقدش داد و لطف و بخشش است ** قهر بر وی چون غباری از غش است
چند روزی که ز پیشم رانده است ** چشم من در روی خوبش مانده است
کز چنان رویی چنین قهر ای عجب ** هر کسی مشغول گشته در سبب

من سبب را ننگرم کان حادث است **زانکه حادث حادثی را باعث است

به این طریق اشعار، زمینه انس افراد به ابلیس را فراهم میکنند. ابلیسی که خدا در مورد او به ما دستور میدهد که او دشمن شماست و شما هم دشمن او باشید.

۶) تناقض در اشعار

تناقض در مضامین اشعار موج میزند. مثلاً گاهی جملاتی بیان میشوند که دو تناقض را در خود جمع میکند و این خودش اولین قدم برای سرکوب منطق و ذهن است. مثلاً بعضی اشعار که تناقض در آنها موج میزند. خواننده مجبور میشود که تناقض ها را با هم جمع کند و دیگر تشخیصها و تفاوتها را از دست میدهد.

روشن تر از خاموشی چراغی ندیدم.

وز خدا شادی این غم به دعا خواسته ام

ای هوس! رسوایی دیبا و اطلس روشن است بیش از این جامه عریانیم عریان خواه

جان دل و دیده منم گریه خندیده منم یار پسندیده منم، یار پسندید مرا

در هیچ پرده نیست نباشد نوای تو

عالم پر است از تو و خالی است جای تو

نمی‌توان ز نشان پی به بی‌نشان بردن
و گرنه سنگ نشان است سنگ راه تمام

کی شود این روان من ساکن؟
این چنین ساکن روان که منم

۷) سروش

نظامی گنجوی میگوید:

دل هر کرا کو سخن گستر است سروشی سراینده یارگیر است
از این پیشتر کان سخنهای نغز بر آوردی اندیشه از خون مغز
سراینده ای داشتم در نهفت که با من سخنهای پوشیده گفت
کنون آن سراینده خاموش گشت مرا نیز گفتن فراموش گشت

او در جایی از خضر به عنوان الهام بخش اشعار خود یاد میکند.

مرا **خضر** تعلیم گر بود دوش به رازی که نامه پذیرای گوش
که ای جامگی خوار تدبیر من ز جام سخن چاشنی گیر من
چو سوسن سر از بندگی تافته نم از چشمه زندگی یافته

البته خضر اصلی که موسی با او دیدار کرد ؛ بنده خداپرستی بوده است. ولی بعد از مرگ او؛ شیطان از موقعیت او سوء استفاده کرده است و در جاهای مختلف خودش را خضر معرفی نموده است و مردم را سرکار میگذارد.

همانا که آن هاتف **خضر** نام که خارا شکافیست **خضرا** خرام
درودم رسانید و بعد از درود به کاخ من آمد ز گنبد فرود
دماغ مرا بر سخن کرد گرم سخن گفت با من به آواز نرم
که چندین سخنهای خلوت سگال حواله مکن بر زبانهای لال

یکی از شعرای قدیمی ایرانی به اسم عمیق بخارایی؛ بیشتر اشعارش از زبان جن همزادش است. این جن همزاد در اشعار گاهی به صورت کلماتی از قبیل نسیم زلف یار ؛ معشوق دلبر ؛ سروش ؛ و ... خود را برجسته میکند. شاعران شعر را در حالات بخصوصی میتوانند بسرایند و در غیر آنحالت شعر نمی آمد. همین نکته نشان میدهد که شیطانی بر آنها الهام میکرده است. شعر اگر چه همان زبان مردم است ولی

با زبان گفتگوی عامه فرق دارد. جملات را طوری بیان میدارد که خواننده در هر حالتی آن را بپذیرد، چه غلط باشد و چه درست باشد.

مولوی الهام کننده شعرش را گاهی قافیه اندیش من مینامد:

قافیه اندیشم و دلدار من گویدم مندیش جز دیدار من
خوش نشین ای قافیه اندیش من قافیه دولت توی در پیش من
حرف چه بود تا تو اندیشی از آن حرف چه بود خار دیوار رزان
حرف و صوت و گفت را بر هم زنم تا که بی این هر سه با تو دم زنم
آن دمی کز آدمش کردم نهان با تو گویم ای تو اسرار جهان
آن دمی را که نگفتم با خلیل و آن غمی را که نداند جبرئیل
آن دمی کز وی مسیحا دم نزد حق ز غیرت نیز بی ما هم نزد
ما چه باشد در لغت اثبات و نفی من نه اثباتم منم بی ذات و نفی
من کسی در ناکسی در یافتم پس کسی در ناکسی در بافتم

مولوی گاهی آن را دلدار خود و هاتف غیب می نامد. گاهی شاعر، صریحا بیان میکند که کسی درون او نهان شده و سخنانی را از زبان او جاری میکند و او را آوازه خوان مینامد:

کیست این پنهان مرا در جان و تن کز زبان من همی گوید سخن؟

این که گوید از لب من راز کیست بنگرید این صاحب آواز کیست؟
 در من اینسان خود نمایی می‌کند ادعای آشنایی می‌کند
 متصلتر با همه دوری به من ازنگه با چشم و از لب با سخن!
 خوش پریشان با منش گفتارهاست در پریشان گوئیش اسرارهاست
 مدتی آن عشق بی نام و نشان بد معلق در فضای بیکران
 دلنشین خویش مأوائی نداشت تا درو منزل کند جایی نداشت

در شعر بالا؛ شاعر گوینده شعر را صاحب اصلی آواز و شعر مینامد. همزاد شاعران که شعر را الهام کرده اند؛ اکثراً مونث بوده اند و این یکی از دلایلی است که در قرن ششم و هفتم که شعر و شاعری در اوج بود؛ ایرانیان نتوانستند از خود در مقابل مغولان دفاع کنند زیرا روحیه مردان هم به سمت خصوصیات مونثی گرایش پیدا کرده بود. هندوها که همیشه در اشعار غرق بوده اند؛ بیشتر اوقات نمی توانستند از سرزمین خود دفاع کنند.

۸) شیطان وعده دروغ میدهد

خدا پس از آفرینش آدم و حوا، به آنها اجازه داد از تمام میوه ها و نعمات بهشت بخورند و تنها از نزدیک شدن به یک درخت پرهیزند و از فریب شیطان برحذر باشند. شاید آن یک درخت یکی از میلیاردها نعمت خدا بوده باشد. اما آدم و حوا دقیقاً در آن یک درخت گیر کردند. این نشان از گستره حقه شیطان دارد که فریب

انسانها برایش خیلی سادست. از میان میلیاردها نعمت که خدا آفریده است دنبال یکی بروی که دقیقا آن یکی حرام است. این یعنی شیطان تا اینجا پر قدرت ظاهر شده است. اما اگر روش فریبش را بدانیم؛ بسیار براحتی دک میشود.

در تورات جمله جالبی در این باره میگوید: خدا به آدم و حوا میگوید که ای آدم و حوا از درخت ممنوعه نخورید که با خوردن آن خواهید مرد. یعنی از نظر تورات ، تبعید شدن به زمین از بهشت؛ مثل مردن است. و البته رفتن از زمین به بهشت هم دقیقا همانند زنده شدن است. اما جالب است که شیطان برای فریب آدم و حوا گفت که ای آدم و حوا آیا میخواهید یک درخت به شما معرفی کنم تا زندگی جاوید یابید و فرشته شوید. اما وعده شیطان دقیق برعکس از آب درآمد. فرشته نشدیم ، بلکه انسان شدیم با خصوصیات متعدد بد و زشت مثل طمع، حسد و جهل و ... و تبعید شدیم به کوچکترین سیاره ممکن و با مشکلات زیاد. زندگی جاوید هم پیدا نکردیم؛ بلکه هفتاد سال زندگی پر از دردسر و دغدغه و ...

آدم و حوا برای یافتن زندگی جاوید و ملک فنا ناپذیر از شیطان پیروی کردند.

فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبْلَى ﴿١٢٠﴾

پس شیطان او را وسوسه کرد گفت ای آدم آیا تو را به درخت جاودانگی و ملکی که زایل نمی شود راه نمایم (۱۲۰)

یعنی آدم برای فنا نشدن؛ حتی حاضر است از شیطان پیروی کند. کلا خطاهای انسان، بخاطر بدست آوردن عمر جاودانه؛ ثروت تمام نشدنی؛ خانه تمام نشدنی و ... است و کلا میخواهد خودش را در زمین تثبیت کند؛ زمینی که روزی از بین میرود. انسان میخواهد که مقداری بدست آورد که خودش هم نمیداند آیا روزی به آن نیاز پیدا خواهد کرد یا نه؟ حاضر نیست محاسبات ساده ای انجام دهد! حتی در اینجا هم حاضر نیست عقلش را بکار برد. بلکه خصوصیات بد انسانیت (حسد، ظلوم، جهول، کفور) را بکار می برد. سیستمی که شیطان براساس آن پیش میرود؛ گسترده گی آن براساس صفات بد انسانیت است.

۹) پادشاهی شیطان در مقابل پادشاهی خدا

تمام پیامبران برای این مبعوث شده اند که پادشاهی شیطان را بر اندازند. شاید کسی بگوید که شیطان کجا پادشاهی دارد؟ اما این سادگی محض است که فکر کنیم، شیطان بر انسانها سیطره و پادشاهی ندارد. شاید بهتر است که پادشاهی را به سیطره ترجمه کنیم. به طور مثال جامعه خودمان را در نظر بگیریم؛ ببینیم کلام خدا بیشتر رواج دارد یا کلام شیطان. در هر خانه ای، کتاب شعری یافت میشود و همه مردم از سلوک عرفانی این شعرا به به و چه چه میگویند و آن را الگوی خویش قرار میدهند. در حالیکه آنچیزی که خدا نازل نموده است در بیشتر موارد با این سلوک مخالف است. هفت مرحله یوگا؛ هفت مرحله تصوف؛ هفت مرحله عشق؛ هفت مرحله عرفان و ... بنام دین خدا به مردم یاد داده شده است. در حالیکه اینها روشهایی شیطانی هستند و شیطان به این وسیله این نوع جادوها، ذهنها را کنترل میکند. در زمان ظهور

مسیح این روشهای جادویی به اوج خود رسیده بود. قبل از مسیح میزان سلطه شیاطین بر انسانها تا نود درصد هم رسیده بود. روشهایی که مسیح برای نجات از دست عرفانهای کاذب مطرح کرد، تا پنجاه درصد سلطه شیطان را کاهش داد. اما هم اکنون دوباره به همان نود درصد برگشته است. تنها راه نجات، پیروی از دستورات ساده و بدون غرض قرآن است. در عصر حاضر فقط عمل به دستورات قرآن است که جادوها را باطل میکند. با این کار سلطه شیاطین دوباره کاهش می یابد و انشا الله تمام جادوهای شیاطین فاش میشود و شیطان سلطه خویش بر جامعه جهانی را از دست میدهد. این همان وعده الهی است که خدا آن را حق میداند و در قرآن و تورات و انجیل هم وعده داده شده است.

۱۰) ولایت تکوینی و صوفیان

بعضی از صوفیان اسلامی، از بعضی آیات قرآن قصد دارند که برای غیر خدا ولایت تکوینی را اثبات کنند. در اینجا ثابت میشود که ولایت تکوینی برای غیر خدا اصلاً امکان پذیر نیست و تمام صوفیان در طول تاریخ در این تقلا شکست خورده اند. ولایت تکوینی فقط برای خداست و لاغیر و هر گونه ولایت تکوینی برای غیر خدا، شرک بحساب میاید.

ولایت تکوینی را برای اولین بار در جهان اسلام؛ ترمذی و ابن عربی مطرح کردند. صوفیان بعد از آنها هم بسطش دادند. آنها معتقدند که بسم الله صوفی مثل "کن" الهی است. تدوین کنندگان اولیه نظریه ولایت تکوینی، ولایت تکوینی را مثل

استجاب دعاى خود میدانستند و نه به معنای تصرف در کائنات. اما بعدا آنان دعاى خود را مثل تصرف در کائنات فرض کردند.

بعضى از آنها هم معتقد بودند که اولياء با نزدیک شدن به خدا، **صفات خدا** را پیدا میکنند و حتى بايزيد بسطامى خود را در مقام **رب** پروردگار میدید. آنان طى الارض را به عنوان تصرف در کائنات میدانستند و در این مورد حادثه اسراء پیامبر را مثال مى آورند. این نکته بسیار مهم است که صوفیان معتقدند که اولياء بطور نسبى صفات خدا را پیدا میکنند و هر صوفیى بیشتر دارای صفات خدایى باشد؛ والا تر است. آنها اجابت دعا، دانستن اسم اعظم، و اسامى روحانیون از جن و انس را به طور نمونه جزو کرامات اولياء ذکر میکنند. در کتابهای عرفانى اولیه ، مرتبه اى تحت عنوان عین الیقین برای عارف مطرح میشود که مرحله فناست و از آن به **تکوین** هم تعبیر شده است. آنان معتقدند که در این مرحله، عارف بطور کامل در اراده حق تعالى فانى شده است و در این مرحله است که دستور "کن" برای عارف محقق خواهد شد . همانطور که حلاج گفته بود که اولياء به مرتبه اى خواهند رسید که مثل "کن" عمل خواهند کرد؛ یعنی بسم الله اولياء قدرت و اثرى مثل "کن" الهى دارد!

از نظر صوفیان تنها کسى به مقام ولایت تکوینى خواهد رسید که مرحله "کن" الهى در او تحقق یافته باشد. از نظر آنان ولایت تکوینى یعنی مظهریت اسماء خدا در عارف. اگر عارف به چنین مرحله اى برسد، ولایت تکوینى خواهد داشت و میتواند در کائنات تصرف کند. بعضى از آنها مثل حلاج میگفتند که به اسم **حق** خدا رسیده اند و کسى مثل بايزيد بسطامى فکر میکرد که به صفت **رب** خدا دست یافت است. ترمذى هم فکر میکرد که به صفت **ولى** خدا دست یافته است. ولایت تکوینى شباهت بسیار

نزدیکی با نظریه باطنی گرایی هندوها دارد . و جالبتر آن است که اثری از ولایت تکوینی در قرآن نیست. اساسا خدای مهربان کلیه صفات الهی را از مخلوقاتش نفی میکند و این اساس یکتاپرستی است. هیچکس شریک خدا نیست؛ نه در ذات و نه در صفات. خدای مهربان جن و انس را آفریده است که خدا را عبادت کنند و عبد و بنده خدا باشند.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾
و جن و انس را نیافریدم جز برای آنکه مرا بپرستند (۵۶)

اما صوفیان میخواهند که صفات خدا را پیدا کنند و میخواهند به قدرتهای خدایی برسند و قدرتهای خدایی پیدا کنند. این درست برخلاف آن چیزی است که خدا از ما انسانها میخواهد. حتی پیامبرانی مثل مسیح هم در مسیر بندگی خدا تلاش میکردند و نه در مسیر دستیابی به صفات خدایی. حتی ملائکه هم هیچوقت تلاش نکردند که صفات خدایی پیدا کنند. این فقط شیطان بود که تلاش کرد صفات خدایی پیدا کند.

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾

مسیح از اینکه بنده خدا باشد هرگز ابا نمی ورزد و فرشتگان مقرب [نیز ابا ندارند] و هر کس از پرستش او امتناع ورزد و بزرگی فروشد به زودی همه آنان را به سوی خود گرد می آورد (۱۷۲)

ابلیس تنها کسی که تلاش کرد به صفات خدایی برسد و آرزوی آن را در دل داشت. این ایده و آرزوی ابلیس بوده است و همان ایده ها را بین انسانها تبلیغ میکند. در کتاب مقدس در مورد شیطان (لوسیفر) نوشته شده است:

تو، لوسیفر، در دل خود گفتی: "من به آسمان ها خواهم رفت. تخت خود را برپا خواهم کرد. بر فراز ستارگان خدا. من روی صندلی خود خواهم نشست. در کوه جماعت، در فرورفتگی های شمال. من تخت خود را برپا خواهم کرد. بر فراز ابرها بالا برو، من **مانند حق تعالی** خواهم بود!" [اشعیا ۱۳: ۱۴-۱۵]

این همان آرزوی شیطان است که صوفیان و یوگی ها در آن افتاده اند و میخواهند قدرتهای ماورایی پیدا کنند و صفات خدایی پیدا کنند. خدای مهربان میخواهد که انسان و جن عبد او باشند و در صورت عبد خدا بودن؛ به بهشت جاویدان بر میگردند.

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾
ای نفس مطمئنه (۲۷)

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾
خشنود و خداپسند به سوی پروردگارت بازگرد (۲۸)

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٢٩﴾
و در میان بندگان من درآی (۲۹)

وَادْخُلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾
و در بهشت من داخل شو (۳۰)

شیطان از طریق صوفی گری و طریقت و یوگا و سایر مکاتب عرفانی میخواهد که مردم بندگی خدا را فراموش کنند و دنبال صفات خدایی بروند و در نتیجه خدا را فراموش میکنند. بیشتر کسانی که دنبال اینجور طریقتها رفته اند؛ فقط عده ای را دور خود جمع کردند تا ستایششان کنند. این همان چیزی است که به آن رسیدند. آنها فقط ستایش و تعریف مردم را خواستند و به آن هم رسیدند. خدا از ما میخواهد که بنده او باشیم و صفات بندگی خود را تقویت کنیم. ایاک نعبد و ایاک نستعین